

Førljulsstemning, bygdemuseet på Harestad skole. Forfatteren sammen med elever.
* Forfatteren

MUSEUM OG SKOLE

Organisering av museumsbesøk for skoleklasser i Randaberg

ERIK R. BJELLAND

Museumsbesøkene for skoleklasser i Randaberg kommune omfatter tre museumssteder. Alle 3. klasser i kommunen avlegger disse museene minst *fire* besøk i året. Fordelingen er som følger:

- Vistnestunet - *ett* besøk
- Bygdemuseet på Harestad skole - *to* besøk
- Sjøbruksmuseet på Tungenes - *ett* besøk

Skolestyret har for skoleåret 93/94 godkjent at 61 timer blir brukt til utviklingsarbeid innenfor prioriterte utviklingsområder i grunnskolen. 20 timer av disse er avsatt til kommunal veiledningstjeneste. Av disse er 4 timer øremerket "Verdi og kulturformidling" som i hovedsak omfatter klassebesøk i nevnte museer.

Hovedemnet i o-fag i 3. klasse er "Bygda vår", og en vesentlig del av dette dreier seg om Randaberg i gamle dager. Dette er i tråd med M 87 (Mønsterplanen 1987) som understreker at undervisningen i o-fag ofte kan knyttes naturlig til arbeidet med slekts- og lokalhistorie.

Undertegnede har fungert som pedagogisk kontaktperson innen dette området de siste fem årene og har således hatt hovedansvaret for besøkstjenesten og det pedagogiske opplegget i forbindelse med denne. Det er imidlertid viktig å understreke at klasselæreren pluss

eventuelle foresatte følger klassen under besøkene.

Det er utarbeidet pedagogiske opplegg/arbeidshefter til alle tre museene. Det er lagt stor vekt på at disse skal være "opplevelseshefter" hvor hovedvekten er lagt på illustrasjoner og utfyllingsoppgaver som skal gjøres på stedet.

Hovedhensikten med besøkene er at elevene får en *opplevelse* og at denne sitter igjen etter besøket. Likeledes ønsker en å stimulere elevenes *nysgjerrighet* slik at de ønsker å oppsøke andre museer senere i livet, - også i sin fritid.

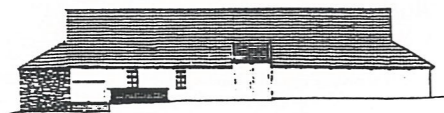
Arbeidsheftene er således *ikke* primært tenkt som kunnskapshefter. Det viktigste er å opparbeide åpenhet og interesse. Basiskunnskaper er det fullt mulig å gi på høyere klassetrinn, eventuelt gjennom et valgfag.

Det har imidlertid vist seg at elevene nettopp gjennom denne lokalhistoriske opplevelsen har tilegnet seg masse kunnskapsstoff. Det er derfor ikke snakk om et enten/eller, men et både/og.

Klassene møter opp ved skoledagens begynnelse dersom ikke annet er avtalt, og besøket varer ca. tre skoletimer.

Undertegnede samler først klassen til en fellesstund der det blir gitt mer generell informasjon og gitt rom for spørsmål og samtale.

VISTNESTUNET i Randaberg

Eit pedagogisk opplegg
for grunnskolen i
Randaberg.

NYNORSK

Erik R. Bjelland. 1989

Deretter blir klassen delt i grupper. På *Vistnestunet* dreier det seg om en "innegruppe" og en "utegruppe". "Innegruppen" skal arbeide med oppgaver som gjelder *heimehuset* og "utegruppen" tar for seg *låven* og *eldhuset*. Etter halvgått tid byttes det.

I *muséet på Harestad skole* samles klassen først i *skulestova* hvor en samtaler som skolen i gamle dager. Små rollespill illustrerer bruk av tavle og griffel, bjørkeris, skammekrok o.l.

Deretter deles klassen i to grupper. Den ene samles i *billedrommet*, og den andre går i gang med arbeidsheftet.

I dag kan elevene velge hefter som omfatter disse emnene:

- Den gamle skulestova
- Klær og tilberedning
- Matstell
- Lys og varme

I *billedrommet* har en flere alternativer å velge mellom:

- *Bygdefilmene* som viser livet i Randaberg i gamle dager,
- *Slides* med kommentarer innspilt på video hvor elevene får fortalt hva gamle gjenstander ble brukt til, og
- *Randaberg Lokal-TV* sitt opptak av museet, hvor en blir "guidet" rundt av Tønnes Hammersmark som er en av ressurspersonene i oppbyggingen av dette museet.

Billedrommet er dessuten rikt dekorert med bilder på veggene, - bilder som alle fremstiller Randaberg i gamle dager. Dette danner et utmerket utgangspunkt for samtale og spørsmål. Gruppene bytter plass når en er halvveis i tid.

Sjøbruksmuseet har i skolesammenheng bare vært i bruk ett år. Kommunen har organisert personer som på enkelte tider er disponible til å vise rundt på *Tungenes*. Gjennom samarbeid med kulturkontoret har en kunnet nyttiggjøre seg dette.

Etter en generell orientering inne i selve museet deles klassen denne gangen i *tre* grupper. Den første gruppen arbeider med oppgavene i museet. Den andre gruppen blir tatt med i en gammel færing ut på sjøen for å ro, og den tredje gruppen samles på bryggekannten med fiskesnører og små kroker. Gruppene bytter underveis. Uten den ekstra hjelpen som er nevnt ovenfor, ville det være uansvarlig å legge opp til en slik tredeling.

Besøkene i *Vistnestunet* legges til høsten, mens *Sjøbruksmuseet* får besøkene om våren. Vinteren er innetid, og derfor passer det da best å besøke museet på *Harestad skole*.

Det som nå gjenstår er å lage et pedagogisk opplegg for *Tungenes fyr*, tilpasset skoleklasser.

Spørsmål som reiser seg i denne forbindelse er bl.a.:

- bør en fortsatt forbeholde dette besøket for 3. klasse, eller bør høyere klassetrinn prioriteres?
- bør en lage et opplegg som også kan brukes av *familien* som besøker stedet om søndagene?

Prosessen er startet, utfordringene er mange. En ser med spenning fram til fortsettelsen og samarbeidet mellom skole- og kulturkontor.